

ger. Allerede derved synes mig bliver saadanne Mænds Optræden vel værd at lægge Mærke til. Hvad nu angaaer Adressen i det Enkelte, kan der være forskellige Meninger om dens Punkter, navnlig Indstillingspunkterne; der vil sikkerlig i Thinget være forskellige Meninger derom. Jeg tilstaaer, at jeg selv ikke kan dele et af disse Indstillingspunkter om Mathematiken, og der er ogsaa flere af Underfribverne, der udtrykkelig have forbeholdt sig, at de ikke kunne dele alle Indstillingspunkterne, hvorimod de vel ere enige i Hovedsagen.

Hvad er det da nu, der ligger til Grund for denne Adresse? Det er Frygten for, hvorledes det skal gaae med den opvoxende Slægt, naar man vedbliver at følge den nærværende Underviisningsmethode. Det skal villigt erkjendes, at der i de lavere Classer er steet en meget stor Reform i de senere Aar, og at Underviisningen i disse er skreden betydelig frem og er afpasset efter Børnets Alder. Paa den anden Side skal det derimod siges, og det er det, Adressen nærmest rører ved, at i de øverste Classer tiltager Arbejdet, hvad Udvalgets Fleertal ogsaa har bemærket; man lægger altid mere og mere paa. Det er, som den høitærende Minister har sagt, vel i Grunden ikke for meget, men for mange Ting, der læres; der mangler det, hvorom hele Underviisningen kan samle sig. Derfor kan selv den Skole, der har det meest aabne Die for, hvad en fornuftig Underviisning maa kræve af Ungdommen, ikke komme til at udføre, hvad den gjerne vil, fordi Methodens Strømning er den bestemt imod. Ved denne Methode lægger man navnlig i sin Praxis særdeles stor Vægt paa, hvad der hører til det Schematiske. Det er jo vistnok ganske afgjort, at det Schematiske har sin store Betydning i Underviisningen; det har den samme Betydning i Underviisningen, som Knoffelbygningen har i det menneskelige Legeme; det er Underbygningen, som nødvendigvis maa være der, thi ellers bliver det Hele uformeligt og løst. Men naar man lægger fortrinlig Vægt paa denne Side af Underviisningen, paa dette Schema, naar man meget ofte rykker op med store Rister og Indholdsfortegnelser paa Navne, Formler og Tal osv. og

fordrer det inopiagtig lært, saa bliver der forlutter Registrering intet Rum tilbage for den egentlige Viden, som dog først kan give Schematet Liv, Fylde og Betydning, for det Stof, som skal vides og kendes; det kan for Trængslen af Sag og Rister ikke faae Tid til at blive meddeelt og indprentet Eleven. Underviisningen bør dernæst efter min Mening have et forsvarligt historisk Grundlag, et historisk Præg, det er et af de Punkter, hvori jeg ganske kan samstemme med dem, som have indgivet Adressen, og det mangler tidt desværre for meget, Mathematiken breder sig for stærkt.

Paa den nu brugelige Underviisningsmaade bliver den hele Viden let til et hude Skivæsen, til Noget, som er hængt paa uden fra; den kan ikke gaae ind i Organismen, den kan ikke fordøies, ikke blive Kjød og Blod. Det er i saa Henseende ingenlunde heldigt, at der nu ved Examen fordres baade en tydsk og en latinisk Stileprøve. Hvad den tydsk Stileprøve angaaer, have vi allerede her i Thinget hørt den Mand, som Staten maa ansee for fuldgylbig Dommer, nemlig Professorens i det tydsk Sprog, erklære sig bestemt mod den tydsk Stil ved Examen; hvad den latiniske Stil angaaer, er der mange af de latiniske Lærere, der ogsaa mene, at den bør affattes. Jeg troer i det Hele taget ikke, man lærer at skrive et fremmed Sprog nogenledes godt, uden at man sættes ind i det fremmede Sprogs Atmosfære, dets Dunsfreds; man maa leve i det. Det er derfor, at man paa de Steder, hvor man lægger særlig Vægt paa disse Ting, forlanger ikke blot, at Eleverne skulle skrive, men tillige, at de til dagligt Brug skulle tale det fremmede Sprog. Det gik saavidt, dengang man fik en fuldstændig god latinisk Stil, at naar Børnene stimebe og legede, skulde det være paa Latin, ellers bleve de straffede. Der var ansat en bestemt Skoletime, hvor de, der snakkede Dansk, naar de legede, skulde straffes. Paa en lignende Maade er man gaaet frem med det tydsk Sprog i Angel; man straffede der Drengene, naar de kom ud i Gaarden og gave sig til at lege paa Dansk. Der er noget Unaturligt, Driuhuusagtigt i det Hele; som kun ad en saadan unaturlig Vej kan fremmes.